

prepisano v Gorici

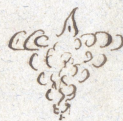
Reg. HT

SZTV
V

Narodno blago.

in 5. vezek in

- 1868. -

— o Gorici —
3

✓ + I. Storklje.

Storklje so žene hudobne, ki ljū.
 di jedo. Tam na Krasu vedo za
 homec, kodar je storklja voz pelja,
 la - storklje namreč tudi voze sabo
 vlasijo - imela je stroka v naravi
 ju in bodej na vozu. Kolesa so se
 tako v kamenje gadrta, da je se
 zdaj poznati, kod da so hodila.
 Te žene pridejo gverer k gospodinji
 v kuhinjo in je vprašajo: etli
 cemo vrtnariti t. j. strene beliti,
 in ce gospodinje v to dovoli,
 vrgajo vržejo jih namesto strea v
 kotel, jih skuhajo v vrelem kotlu
 in jih pojedo. :-
 Takoat je prišla storklja po
 noci v hiao in je vprašala gos-
 podinje, ce cejo vrtnariti. :-

O zakaj ne, pravi gospodinja in
 teče po strene. Ali, ko je huf
 zavrel, popade storklja gospodinja
 jo zatlaci v kotel, jo skuha in
 pojé. Možu se je to čudno zdelo,
 kaj da ne pride žena toliko časa
 spati. "Beži no enkrat, beži," pravi
 mož. Gram gram, kadev pogla,
 dan oglasi se zdolij storklja,
 obere kosti in odide. ☺

Drugi dan najde mož kosti svoje
 žene na ognjišču. Obere jih
 skupaj in zloži, kakor so predvečer
 bile, in žena mu zapet živa pos-
 tane. Pravijo, da bi jo bil tudi
 rešil, se bi bil tistokrat, ko je
 po strene prišla kakana koleno
 sez njo postavil. - Kraska -

4 vrsta

II. Uganke.

1. Zakaj vola derejo?

Zato, ker nima perja, da bi
ga ostkubili. -

2. Katera rastlina se vendar se pri-
me, da je tudi v dim sedem
let v dimnik svari susiti. deneš.
- robita. - oblačila. -

3. Dva pastirja ženeta ovce pastit.
Eden pravi: daj mi eno ovco,
da jih bom imel še enkrat to-
liko kolikor ti. Drugi pa pravi:
Daj ti meni eno, da jih bova
imela enako. Koliko jih je imel
prvi in koliko drugi
- prvi 7, drugi 5. -

4. Gazvem za en grod
Kjer je polno r' decih bab
Ena črna prileti
In vse venka zapodi
- oofje v péci, omelo vse vrn pomede. -

5. Šterje tam stojijo, šterjo pridejo
pridejo, osem jih preč gre in
šterje se ostanejo.

- miza (4 noge) pod mizo mis.

4 pridejo (mačka) 8 jih preč gre
(mačka in mis). o!

6. Koj je najvišej vrh zvonika?
- Rija vrh križa.

7. Kakih glav je največ v cerkvi?
- žebjevih.

8. Obleka lesena železen "stek"
kaj je to? - trnoga -

9. Kaj vem za en grad, ki nima
ne okenj ne vrat.
- jajce -

10. Kdaj je največ luknjic proti
nebu obernjjenih?

- Kader žito požanjejo. -

V Gorici dne 19/3 1868. - 20 6. 6. 8.

III. Vraje na sv. večer.

VII.

Človek, ki se na ta večer v treh
studencih omije, in ki gre potem
brez, da bi se obrisal, k polnoči,
ni mudi gre lahko, če bo to leto
umrl, kajti če se ima to zgoditi,
pride sama smrt in ga obrise.

Tudi gre lahko če se bo oženel, ker
pride sama tista, katero bo vzel in
ga obrise. S.

VIII.

Ta večer tudi denarji svetejo. Če
se gre ta večer od 11 do 12 v ris,
naredi se kolobar iz enoletnih
leškovih šibic, sede se na ~~o~~
sredo vanj in se pred pričakuje
hudička. Najprvo zdelo se bo
človeku, da strasan vihar dre,
vesa nanj podira. In komaj bo

to minulo, že prihruje se hujsa
 nesreča nadnj. Videl bo namreč
 mlinski kamen, ki mu bo na
 sami niti nad glavo visel, in hu-
 dič mu bo klical: Beži, beži, če ne
 te kamen padere. Ali človek se
 ne sme iz mesta zganiti, če ne
 oja hudic sabo potegne. Videl
 bo potlej, kako se bo kočija pri-
 peljala, polna lepih deklic. Vsaka
 ga bo k sebi vabila: Pojdi k
 meni, dam ti perstan zlat. On
 se pa še iz mesta zganiti ne
 sme, če ne ga precej hudic vzame.
 On se veliko drugih nevarnosti
 bo mogel preostati. Kdo pa ura
 priteče, bo prisel sam hudic in
 ga bo vprašal, kaj da hoče.

Povedati mu mora z daj kaj da
 želi; če želi denar, ali kako drugo
 rec. Hudic, se ve da, mu da,
 ta pa pobere kar je dobil in od-
 ovide, vedar naj se ozreti ne sme.
 Če to stori pobere hudic njega
 in denar.

IX.

Kdor stopi ta večer na kozolec
 na tretji remelj in tam kej asta,
 ne ad poldnajstih p do polnoči,
 brez da bi se nazaj ozrl, gve vse,
 kar se bo to leto zgodilo. Če se
 pax na remelju vzdrgati ne more
 pax pride strašen vihar in padere
 pa na remelju vzdrgati ne mo-
 re pride strašen vihar in hu-
 dič ga vzame. *ix. 10. 11.*
 — Španske —

+ IV. O kralju Matjažu.

Kralj Matjaž ni poznal soli, jedel je neslano. Neega dne pride Bog k njemu in mu reče: Ves kaj da, nes ti pa hočem jaz kosilo skuhati, boljti ti, ^{bon} napravil kakor vsaki kuhar. Kralji Matjažu se je ~~danos~~ kosilo posebno dobro zdelo, zato reče proti Bogu: Kje si pa dobil to reč, ki stori jed tako dobro? ali jo zimaš se dosti? Se ve da jo imam, pravi Bog, se en cel hrib. Etli mi jo das meni? Ne dam ti je ne, pravi Bog. Če mi je ne das, te napadem s celo vojsko. —

En res! napade kralj Matjaž Boga. Etli Bog mu reče: Le čakaj,

le čakaj, dvakrat ostrelim, pa pokonciam vso tvojo vojsko. Matjaž je bil ravno v dolini, kar začne na nebu bliskati in treskati. Prestraši se zdaj silno in sprevidi kaj se pravi z Bogom vojskovati se. Ves prestrašen vpije: Gore pokrite me in hribi padite name. In komaj to izreče že se hribi pogreznejo in nje, oja in vojsko pokrijejo. O tedaj kralj Matjaž in vojska njegova med dvema hriboma leži in sadnega dne pričakuje. In piše na kamnitej etli mizi in vojska njegova okoli njegaj drembe. Prada mu pa raste okoli mize in kader trikrat dorase — kar bo neki kma, la, kajti le se ojel nanjka, da

bo brada trikrat okoli - takrat
se prikáže na svet in vojska
njegova pokonca ves človeški za-
rod, le malo malo jih bo ostalo,

Ti pa, ki ostanejo poprāsavali
~~bodo~~ drag drugega: Kje si ti bil, kje
si se skrili, da te ni Matjaz ^{umoril}
vmoril o.

Etato pa nastanejo glati časi,
ljudje bodo vsega dosti imeli, zemlja
bo sama ob sebi toliko rodila, da
bodo lahko živeli, zato se bodo pa
tudi množili in svet bo sčasom
spet tak, kakoršen je dan danes.

Vsake sto let pride tudi človek
nad zemljo v ta hrib, in tedaj ga
kralj Matjaz poprāsa se se tiste
kice po svetu letajo katerim vrane*

* Po Tominskem pravijo da vprāsa se rodi se
figaro drevo, kajti takrat pride in premaga vse kralje

pravijo. On se človek pravi, da se
zdihne žalostno Matjaz: Se vse je
mlačno, se se ne dani, in piše na,
prej. S. i.

Moz, ki je vino peljal je začel h
kralji Matjazu pod hrib. Ga bozjo
voljo kam sem prišel, si misli, ko
vide toliko armade pred sabo. Mat-
jaz ga prijazno sprejme, pokliče
ga k sebi in ga vprāsa, koliko se
imeti za vino. Moz pove in ani mu
brez odloga denar odšteje. Kdaj se
dotakne Matjaz svojega mesa in
kar na enkrat se vsa vojska iz-
spanja zdrava zdravi. Razdelil je
med nje vino, dal ga je vsakemu pol
kozarca. —

Etato reče vozniku: Kaj ne tukaj
so tri okna, pogledi in poglej okoli
vsako okno. Voznik gre in vidi v
oknu vse polno ljudi in drugo
prvega rezeceno lepo polje, kjer je

bilo vse polno zita, ali le en sam
 clovek je vse to zito žel, v tretjem
 oknu je videl spet vse polno ljudi.
 Ali pa ves, kaj vse to pomeni, ga
 uprasa zdaj Matjaz. Ljudje, ki si
 jih videl v prvem oknu so da,
 nasnji ljudje na svetu. Vse te lju-
 di, ko pa konca moja vojska, ko pri-
 dem na svet, le malo malo jih bo
 ostalo. Tem pa, ki ostanejo, se bo
 dobro godilo, nazeli bodo dosti,
 ker jih bo malo. To pomeni drugo
 okno. In ker se jim bo dobro
 godilo pamnozili se bodo se časom
 zapet tako, kakor si jih videl v
 tretjem oknu. *E.*

Neka žena je šla po listje in je
 žasla h kralji Matjazju. Uprašala
 ga je, kod naj bi šla ven, da bi

listje nabrala. Ali kralj Matjaz ji
 reče: Ka listje ti ni treba skrbeti-
 ty listje se tudi tu kaj dobi. Imelj je
 namreč pri mizi že za celo rjuho sa,
 mih grezkov govijih peres* Rekel ji
 je: Te peresa v rjuho nalozji in jih
 nesi ~~doma~~ po ravno tej poti, od kodar
 si prišla, domu. Glej pa, da na-
 zaj ne pogledaš, dokler ne prideš
 na dom. Leni se ve da objubi in
 adive. tli ni se dalje od gore, že
 se iz radovednosti nazaj ogre. Ko,
 maj pa to stori, že jo rjuha na tla
 potlaci, zakaj listje se je spremenilo
 v zlato. Ona stoji in kliče ljudi na
 pomoč. Ti pridejo in jo rešijo. Ko
 bi se pa ne bila nazaj ogela bi se
 bilo listje se le doma v zlato spre-
 menilo. *Spava ka*
 lavi namreč, ali mahi, ktere ga je peresam
 odrezal.

V. Narodne pesmice.

I

Pojdem v Gorico
 V Gorico tje Trst
 Bom kupil moj' lubi
 Korinko na perst.

II

Moja rinca je sreberna
 Moj perstan je zlat
 Moja ljuba je Katra
 In jaz sem soldat.

III

Povsod sem že hodil
 Se nisem nič bol
 Po t'minskemu placu
 Sem nageljne sjal.

Kakaj sem jih sjal
 Ali zato sem jih sjal,

Da za mojem klobučkom
 Nobeden ni stal. -

III. IV.

Goriške fantice
 Vse skupaj bom zbral
 Za kozla jih storil
 Bom Lahu prodal.

IV. V.

Imo krese kurili
 Imo dve vam zmolili
 Ste jezni zato
 Nas gledate grdo.

V. VI.

----- lja!
 Ljubea na sred morja,
 Bog daj, da b' moja bla
 Če se nis' pa se boš
 ----- lja!
 Moja pa boš.

VI. VII.

Korajžni bodimo

735
Pesel'ga srea
Oh smo z lepega kraja
V Tomina doma.

7. 8

Bom hodil čez goro
Bom delal pokoro
Bom prosil Boga
Da mi'no ljubio se da.

8. 9

Mica Kovačeva
Tiva ga plačeva
Tiba b'va vsak en "glas"
Placela vsak en gros.

9. 10

Ki lepšega kraja
Ko naše gore
Kjer solnce ven pride
Na naše reči.

— Iz Tomiskega —
— V Gorici dne 20/3 1868. —

1

II. Hudič in kmetič

Hudič pride k kmetiču, ki je bil
"sterno" kopal in mu pravi: Kaj
se tu kaj tako trudiš, če ti je drago,
pojdi se z mano metati. Če me
v kakih reči premagaš, ~~dam~~ dal
ti bom žakelj denarja. Kmetič
je bil stem zadovoljen ~~na~~ reči
mu: Aklo no, kedaj se bova sku-
sila. Precej zdaj pravi hudič.

Gresta se bojevati. Kosmač pra-
vi: Kdor kamen višej veže ta
bo zmagal. Nato popade kamen
in ga veže tako visoko, da ga
ni bilo celo uro nazaj. Kmetič
pa medtem tiča v jame in ga spusti
kakor da bi kamen vergel. Kas-
tonj ga je hudič nazaj čakal. Tvoj
kamen je ostal v nebesih pravi

Kmetu menda ga ne bo več nazaj. No kdor bo prej par čevljev na, redil, tisti bo zmagal. Kvolista si slamnato streho za delavni, co. Hudič je hotel, kar je mogel; vsaki krat, ko je prevertal, je vrgel silo hitro iz rok. Vli silo je drke, talo po strehi na tla, tako je da je mogel skoraj pobjhoditi. Kmetič ga je pa le v roki obdržal, tako, da je že 2 para čevljev na, redil, & medtem, ko hudič se ene, ga para ni zdelal. Ko hudič vidi, da je spet premagan, postane jezen in pravi: "Kaj se pa pojdeva tepsti, z kdor premaga, ta dobi kakelj denarja. Ne prav pravi kmetič. Sklenila sta, da se bosta v peči tepla. Hudič vzame velik drog, kmetič pa tk

tkavnico. Ta je tako prav lahko hudiča tolkel, medtem ko mu oni nič galega storiti ni mogel. Ko ta hudi vidi, da je zapet prema, gan, reče kmetiču: "Se v eni reči se bova skusila, kdor bo zmagal ta bo nož. Počila bora z bicem. Hudič poi tako, da hudiča uha bolijo, ta pa, ki je mislil, v tej reči me zna vendar premagati reče kosmatinu: "Ne kaj je hoću, da bom jaz počil si moras oči zvezati. Hudič si oči ^{mu} zaveže. Kmetič poln muh idene se plohu na glavo. Nato ga pa se saktira po glavi poči, da hudič na ves glas zaklicu, zakrici, zbezi, in za, kelj denarja tam popusti. Gorica 22/3 1868. — Iz Izpavskega-

XVII. Tri fante hudiceve^{volne}

(T. pass. R. 2)

Bili so trije bratje med temi, bil je tretji brat trapast. Če jim omrje in starši dva bi se bila rada mlajšega odkrivala, zato mu očesta: Neš kaj! pojdi nam v pekel po tri fante hudiceve volne, rada bi jo imela; ali glej, da jo prineseš, če ne, ne prikazi se k hiši.

Mlajši brat je bil grozno žalosten, ko je videl, da ga brata tako od hiše padiata, vendar je šel. Hodil je dolgo časa po svetu okoli, nazadnje pa pride do gradu, kjer so imeli na vrtu drevo, katero je vsako leto nezgoreno lepo cvetelo, ali sadu ni obrodilo. Pkusali so bili že vse, da bi bili

drevo k sadju pripravili, ali nič ni pomagalo. Ko trap v grad pride, ga vpraša grof: Kam greš? Da grem v pekel po tri fante hudiceve volne od govarja Trap. V pekel greš? Ti povej, povej tam, kako je to, da moje drevo vsako leto tako lepo cvete, ali sadu ne obrodi. Plačal te bom, da boš imel žive dni zadosti. "Že prav", pravi trap in odide. Cel dan potuje po cesti naprej, na večer pa pride k bogati bogati hiši. Tam so imeli edino hčer, ki je bila pa že od poroda mrtva. Pkusali so bili že vse doktorje, ali nobeden je ni mogel ozdraviti. Ko trap v hišo stopi, ga vpraša mati: Ti kampa

141
gres? V pekel grem mati! v pe-
kel, brota sto me pošjala, ~~bleb~~
blebta trap. Oh ti pozvedi
pozvedi, če moreš kaj o mojej hčeri.
Dala ti bom denarja, da je strah.
O bom že, bom pravi trap, po-
večerja in gre spati. Drugi dan
se odpravi dalje. Prisel je do
velike, velike vode. Tam Tamkej
pri tistej vodi je sedela duša,
ktera je bila od Boga tje kaj
obsojena, da je ljudi čez vodo pre-
našala. Ti kaj greš v pekel, ga
uprašā ko pride do vode. V
pekel grem v pekel po tri funte
hudiceve volne odgovarja ta. Oh
ti pozvedi če moreš kaj od mene.
Niš jaz sem od Boga sem kaj absoje-
na, da bom mogla zmiraj čez to

142
vodo ljudi prenašati. Ne prosim
Lepo te prosim, zvedi tam doli kaj zvede
kako bi se rešila. Obaležna ti
bom vse žive dni. O bom že, bom,
le prenesi me čez, pravi trap. Duša
ga prenese. A daj pride ^{grozno} do ~~velike~~ velike
puščare. Dolgo je hodil skoli, vendar
nikolji je ni to ~~hotel~~ hotelo biti konec
nagadnje pa pride vendar ^{vrat kjer je bil} do pred pekel.
Trap poteka na vrata, hudicā ni
bilo doma, šel je bil god na svet
duše lovit. Jansa žena njegova bi-
la je v peklu. Ko ta trapa v gleda
ga čene: Oh ti kam si prisel, za
božjo voljo pojdi proč. Ne veš, da si
prisel v pekel. Pač vari, če te moj
moj drevi tukaj dabi, semelje te ko
solnini prah. —

Ka jaz ne grem proč prisel sem
v ^{pekel} pekel po tri funte hudiceve
volne in to moram udobiti, ~~da~~ ^{da} ~~ga~~ ^{ga}

drugari ne grem od tukaj.

Lepo te prosim pojdi strani, da ne bom še jaz gostan tebe teper. Oker sem rekel, da ne grem pred preč, kakor če volno odobim tako ne grem, pa je ven.

Ko je videla, da z njim nič ne opravi, mu reče: Des kaj, če že no, iš drugari tako ostani; skrila te, ali rečem ti, če te moj mož tukaj odobi, slaba se nam bo obema godila. Kolaj ji pove trap tudi od tistega drevesa, od tiste hčeri in od druge pri vodi, in jo prosi, da bi kaj povedila. Bom videla kako bo, če bo moj mož neoj pri volji; nato ga skrife. Lucec pride tu hudic domu. "Meni tu" kaj po kersti smerdi, pravi, in se začne razmetati po vseh kateh. Pa

Pojdi pojdi sem, se ni nič, ga tolajži gena. Ma meni tukaj po kersti smerdi moj nos ne laže. Oker ti rečem, da ni nič točko puoti mi pri miru in ne razmetaj mi tam. Traj nos te goljfa. O ne goljfa me ne, ti si tukaj kaj skrila, in to moram odobiti. Pojdi pojdi ne hodi ranmen in ne razmeči mi tam, kaj hočeš da ti bom skrila. Po svetn si hodil in si kerst disal, pa misliš, da ga tudi tukaj. Če nori okoli, pojdi mi spati. Nazadje se da hudic vendar po, tolajiti in se vležje v posteljo. Nazadje se da hudic vendar po, tolajiti in se vležje v posteljo gre spati; gena se pa vležje gra, ven njega. ? (dalje v prih. zvezku).
Goriva dne 24. marca (müca) 1868. —